

Jaarverslag 2020

Stichting Het Groene Brein

Het Groene
Brein

Wetenschappers voor een duurzame economie

Jaarverslag 2020

Juni 2021

Stichting Het Groene Brein

Zuid-Hollandlaan 7
2596 AL Den Haag

info@hetgroenebrein.nl
www.hetgroenebrein.nl

VOORWOORD

Voor u ligt het jaarverslag 2020 van Het Groene Brein. 2020 zal de geschiedenis ingaan als een jaar dat er echt uitspringt. Waar 40 plussers onder ons 1988 herinneren als het jaar dat Nederland Europees kampioen voetbal werd en 2008 wordt herinnerd als het jaar dat de financiële crisis uitbrak, zo zal 2020 later als pandemie jaar in ons geheugen staan gegrift.

Alle maatschappelijke politieke aandacht voor het overkomen van deze gezondheids crisis heeft de grote duurzaamheidsvragen een beetje naar de achtergrond gedrukt. Dit is begrijpelijk maar ook zorgelijk aangezien de potentiële gevolgen van klimaatverandering, biodiversiteitsverlies en grondstoffschaarste wel eens factoren grotere impact kunnen hebben dan Corona.

Om deze reden heeft Het Groene Brein zich in 2020 enorm ingespannen om de Nederlandse kennisbasis ten aanzien van duurzaamheid te mobiliseren om bij te dragen aan het oplossen van duurzaamheidsvragen en specifiek de transitie naar circulaire economie te versnellen.

Ik ben trots op de innovaties die in 2020 zijn doorgevoerd om Het Groene Brein nog effectiever te maken. Door Communities of Science (CoS) op te richten en deze met veel energie te faciliteren zijn de relaties in het Nederlandse wetenschapsveld versterkt en de eerste producten worden nu zichtbaar. Extra knap is het feit dat de CoS ontworpen waren in het pre-Corona tijdperk en de medewerkers van Het Groene Brein zeer flexibel het geheel in Coronastijl hebben weten te organiseren. Een eerlijk gezegd, voor veel drukke wetenschappers was dit wellicht een uitkomst!

Het is duidelijk dat Het Groene Brein zich tot een belangrijke en gewaardeerde organisatie heeft ontwikkeld die niet meer weg te denken is in het Nederlandse ecosysteem van organisaties die bijdragen aan een duurzame toekomst.

Deze constatering maakt ook dat het voor mij de tijd is gekomen om de voorzittershamer van de Raad van Toezicht over te dragen en ik ben heel blij dat prof. Karen Maas bereid is gevonden om deze inspirerende taak van mij over te nemen.

Ik wens u veel leesplezier en als u naar aanleiding van dit jaarverslag geïnspireerd bent geraakt of er zijn goede nieuwe ideeën bij u opgekomen, schroom niet om contact op te nemen met Het Groene Brein. Want het succes van Het Groene Brein is voor een belangrijk deel terug te voeren op de vele wetenschappers en organisaties die hun tijd en energie beschikbaar hebben gesteld om samen te werken met Het Groene Brein aan een beter Nederland.

Namens de Raad van Toezicht,

Prof. Dr. Marko Hekkert

Voorzitter Raad van Toezicht van Het Groene Brein

SAMENVATTING

Het Groene Brein brengt vraagstukken in de transitie naar een nieuwe, duurzame economie verder door wetenschap en praktijk te verbinden. Met een bijzonder netwerk van onderzoekers in Nederland, in 2020 gegroeid tot ruim 164 leden, en een groot informeel netwerk van praktijk experts maken we impact en realiseren we vernieuwing.

Het jaar 2020 markeerde de start van een nieuwe centrale werkwijze voor Het Groene Brein die onze missie onderstreept. Er zijn vijf Communities of Science opgericht met vijftig betrokken wetenschappers. Hierin werken we samen met een klein, hecht subnetwerk van onze meest actieve wetenschappers én experts aan belangrijke opgaven in de transitie naar een duurzame economie. In het afgelopen jaar zijn er ruim vijftien gezamenlijke wetenschappelijke en praktijk publicaties aangejaagd en zijn er meer dan vijftientig interactieve bijeenkomsten georganiseerd.

Daarbij is Het Groene Brein succesvol betrokken bij verschillende projecten. Een aantal projecten zijn mede door ons geïnitieerd. Zo heeft Het Versnellingshuis Nederland Circulair! 258 ondernemers offline ondersteund, is de circulaire kenniskaart 99.826 keer onder de aandacht gebracht en staan ze in contact met 78 partners. Het Lectoren Platform Circulaire Economie werkt met 25 lectoren en 14 hogescholen aan 5 subdoelen.

Er zijn **vijf** Communities of Science opgericht met **vijftig** betrokken wetenschappers

Versnellingshuis Nederland
Circulair! Ondersteunde
285 ondernemers offline

De Kenniskaart 'Mijn Leefomgeving' trekt 11.000 bezoekers, organiseert drie werksessies één schrijft een publicatie. Daarbij zijn we succesvol betrokken bij een aantal projecten. Zo zet de transitieagenda consumptiegoederen door met 11 icoonprojecten, 10 consultatie sessies en 4 verkenningen. Maar ook 'Brabant geeft energie' ondersteunt 20 initiatieven en begeleidt een tender ronde. Maar ook de betrokkenheid van Het Groene Brein bij de TerrAgenda levert twee sessies met 60 betrokken experts en 12 initiatieven op. Het Groene Brein heeft in 2020, samen met haar netwerk aan wetenschappers, met een ondernemende insteek gewerkt aan haar projecten en het realiseren van haar missie.

Tot slot heeft Het Groene Brein zichzelf het afgelopen jaar compleet getransformeerd tot een horizontale organisatie. Met tien teams opgericht voor en door werknemers krijgen we niet alleen meer aandacht voor ons netwerk, strategie en communicatie, maar ook voor de diversiteit van onze organisatie. En met succes, een mooi voorbeeld is de nieuwe social media strategie die onze linkedin updates 900% meer zichtbaarheid heeft gegeven. Deze vorm van kennisdeling houden we natuurlijk graag vast in 2021. We kijken ernaar uit om in het komende jaar met een stevig netwerk en een fantastisch team nog veel stappen vooruit te zetten in de transitie naar een nieuwe, duurzame economie.

Het Groene Brein werkt binnen de Transitieagenda consumptiegoederen aan **11** icoonprojecten

Horizontaal georganiseerd

Nieuwe communicatie strategie:
900% groei LinkedIn

INHOUDSOPGAVE

1. Inleiding	7
2. Het Groene Brein: waar we voor staan	10
3. Strategie	11
3.1 Werklijn 1: Structurele integrale samenwerking	11
3.2 Werklijn 2: Structurele beïnvloeding van randvoorwaarden	13
3.3 Werklijn 3: Netwerkbeheer en positionering	14
4. Activiteiten: Het Groene Brein in 2020	15
4.1. Interne Activiteiten	15
4.1.1 Het Groene Brein gaat horizontaal	15
4.1.2 Meer liefde en aandacht voor ons netwerk	16
4.1.3 Ons werk in zicht	18
4.2 Externe activiteiten	20
4.2.1 Communities of Science	20
4.2.2 Het Versnellingshuis Nederland Circulair!	28
4.2.3 Het Lectoren Platform Circulaire Economie	32
4.2.4 Transitieagenda Consumptiegoederen	34
4.2.5 Brabant geeft energie	36
4.2.6 Kenniskaart Mijn Leefomgeving	37
4.2.7 De Bodem	38
4.2.8 Het Groene Brein dient en verbindt	39
5. Organisatie	42
5.1 Raad van Toezicht	43
5.2 Intern uitvoeringsteam	45
5.3 Externe samenwerking	46
6. Financiën	47
7. Bijlagen	49
7.1 Bijlage A	49

1.

INLEIDING

Een bewogen jaar

Wat een jaar. Een jaar dat geheel werd overschaduwd door corona en door alle maatregelen in verband met het virus. Een jaar met veel verdrietig nieuws. Zowel in algemene zin als specifiek voor mensen waar wij veel mee samenwerken. We vergeten nog wel eens dat er achter de grote getallen veel persoonlijk leed schuilgaat. Bij deze wens ik iedereen die een dierbare heeft verloren veel sterkte toe. Ik hoop dat we samen in 2021 de weg omhoog weer kunnen inzetten. Omhoog, naar een circulaire en inclusieve wereld.

Want ondanks alle maatregelen en al het verdrietige nieuws hebben we in 2020 hard gewerkt aan het realiseren van onze missie: het realiseren van een nieuwe economie, door het verbinden van kennis uit de wetenschap aan de praktijk. Al ging alles online, samen met onze wetenschappers en onze samenwerkingspartners hebben we keihard gewerkt aan het realiseren van onze missie. Bijvoorbeeld door de organisatie van tientallen sessies met wetenschappers en partijen uit de praktijk over de nieuwe economie. Van sessies over de Community of Science Sociale Innovatie met boeren tot sessies over het stimuleren van tweedehands meubels door bijvoorbeeld Gispén, de kringloopwinkels en IKEA. Van een congres over circulaire economie en logistiek tot het hoogwaardig benutten van ingezameld textiel in bijvoorbeeld straatmeubilair. En met nieuwe calls vanuit de Nationale Wetenschaps Agenda waar wij enkele jaren geleden zo hard aan getrokken hebben om vanuit ons netwerk een bijdrage te geven aan sturing op interdisciplinair onderzoek naar duurzaamheid.

Mij valt telkens weer op hoe leuk en succesvol deze meetings zijn. En hoe mooi de vervolgstappen. Het is natuurlijk niet alleen aan ons te danken, maar het is dan toch mooi om op NU.NL te lezen dat IKEA een vestiging opent met tweedehands meubels. Of dat de eerste bankjes gemaakt van oud textiel geleverd zijn. Of dat de eerste betalingen zijn verricht aan boeren nabij Eindhoven voor het toevoegen van organische stoffen aan de bodem zodat daarmee

een hogere bodemkwaliteit wordt gerealiseerd en CO2 wordt gebufferd. Dat mooie nieuwe onderzoekscalls uitstaan en dat daarbij nieuwe beoordelingsmethoden gebruikt worden zodat interdisciplinair onderzoek beter wordt gewaardeerd.

De kern van Het Groene Brein

Het Groene Brein is ontstaan vanuit De Groene Zaak¹, een vereniging van bedrijven die front edge innoveren op weg naar een circulaire en inclusieve economie. Een economie waarbij het tegelijkertijd realiseren van een positieve impact op sociaal, ecologisch en economisch vlak centraal staat. Een groot aantal van deze koplopers zocht intensieve samenwerking met de wetenschap: integraal over alle disciplines heen, op basis van vraagstukken uit de praktijk. Op deze vraag vanuit bedrijven is, met stevige steun van het programma Duurzaam Door van RVO, Het Groene Brein opgericht op 6 november 2012. Met als missie: het versnellen van de transitie naar een nieuwe economie door het ontsluiten van de kracht van wetenschap.

In 2020 na acht jaar investeren, inspireren en groeien, staat Het Groene Brein bekend als hét wetenschappelijke netwerk in Nederland op het gebied van een duurzame economie en samenleving. Onze werkwijze, waarbij we verbinding leggen tussen expertise uit de wetenschap en vraagstukken uit de praktijk, wordt gewaardeerd door samenwerkingspartners uit het bedrijfsleven, overheid en de wetenschap. We laten steeds opnieuw zien dat de verbinding tussen praktijk en wetenschap een stevige bijdrage kan leveren aan de realisatie van een nieuwe economie. Zowel op het niveau van visies en strategieën als op het niveau van concrete projecten en tastbare innovaties. De kunst hierbij is om de visies en grote vergezichten te laten versterken door de concrete innovaties in de praktijk. En om vanuit de innovaties in de praktijk weer nieuwe visies en vergezichten op te zetten.

De kern van Het Groene Brein is het netwerk van wetenschappers. Inmiddels staan 151 wetenschappers uit alle relevante disciplines klaar om mee te werken aan onze trajecten, die variëren tussen een eenmalige discussie tot een langdurig samenwerkingsverband. En met succes, gezien het snel stijgende aantal verzoeken! Na het startjaar 2013, waarin het netwerk is gebouwd en de eerste activiteiten vorm hebben gekregen, was 2014 het eerste jaar dat Het Groene Brein als zelfstandige stichting met een eigen team en bestuur operationeel is geweest. De eerste jaren hebben we vooral veel concrete projecten vorm en inhoud gegeven. In 2020 hebben we, samen met vele partners deze lijn doorgezet en tegelijkertijd het concept van de Communities of Science uitgewerkt met de

¹ Inmiddels is De Groene Zaak samengegaan met MVO Nederland, in een sterk netwerk voor duurzame bedrijven.

Goldschmeding Foundation. Communities waarbij wetenschap en praktijk meerjarig en op een transdisciplinaire wijze samenwerken. Waarbij tegelijkertijd wordt gewerkt aan systeemoorbraken, doorontwikkeling van methodes en concrete impact in de praktijk van deelnemende bedrijven.

In dit jaarverslag doen we in hoofdlijnen verslag van onze activiteiten en de geboekte resultaten in 2020. Voorafgaand daaraan beschrijven we in het kort onze visie en doelen en organisatie van Het Groene Brein.

Veel leesplezier!

Namens het team van Het Groene Brein,

Antoine Heideveld

Directeur-bestuurder

2.

HET GROENE BREIN: WAAR WE VOOR STAAN

Onze **visie** is dat we samenleven in een wereld waarin wordt voorzien in de behoefte van ieder van ons, zonder onze leefomgeving uit te putten. In deze samenleving creëert een nieuwe economie waarde op economisch, ecologisch én sociaal vlak.

We leven in een maatschappij waar wetenschap, bedrijfsleven en overheid op een structurele manier samenwerken om problemen op systeemniveau (problemen die grens-, sector- en discipline overschrijdend zijn), zoals luchtvervuiling of voedsel-tekorten, op te lossen.

Onze **missie** is om de transitie naar een nieuwe economie te versnellen door de kracht van de wetenschap te ontsluiten.

Hierin worden wij gedreven door onze **drie kernwaarden**:

- **Onafhankelijk.** We bieden een neutraal speelveld, waarin we zonder financiële belangen oplossingen zoeken voor partijen die willen samenwerken aan een nieuwe economie;
- **Verbindend.** We slaan een brug tussen wetenschappers, ondernemers, beleidsmakers en andere professionals die werken aan een nieuwe economie, en dit doen we op een interdisciplinaire manier.
- **Dienend.** We zetten andere partijen in hun kracht. We willen de wereld en partijen om ons heen laten groeien, we willen niet noodzakelijk zelf groeien. In een ideale wereld zijn wij overbodig.

3.

STRATEGIE

Het Groene Brein richt zich op de lange termijn (10 jaar) op het versnellen van de transitie naar een nieuwe, inclusieve en duurzame economie door de kracht van wetenschap te ontsluiten.

In 2020 hebben wij ons gericht op drie werklijnen:

1. Het aanjagen van structurele integrale samenwerking
2. Het beïnvloeden van randvoorwaarden
3. Het actief positioneren en betrekken van haar netwerk.

In dit hoofdstuk geven we een korte uitleg van de de 3 werklijnen. De concrete activiteiten worden uitgebreid beschreven in hoofdstuk 4.

3.1 Werklijn 1

Structurele integrale samenwerking

Wat is deze lijn?

Een het realiseren van een nieuwe economie vraagt om nieuwe vormen van samenwerking. Het Groene Brein heeft als missie om op verschillende belangrijke opgaven in de transitie naar de nieuwe economie een transdisciplinaire samenwerking (triple helix) aan te jagen. Hierin richten wij ons op onderwerpen die integraal en transformatief van aard zijn.

Welke doelen en activiteiten vallen er onder deze lijn?

Het opstarten van de communities of science was in 2020 een belangrijke activiteit die hoort bij het behalen van structurele integrale samenwerkingen. Iedere community of science is een klein, hecht subnetwerk van onze meest actieve wetenschappers én experts van buiten ons netwerk met praktijkgerichte kennis. Zij zijn georganiseerd rondom specifieke, belangrijke opgaven in de transitie naar de nieuwe economie, de zogeheten 'white spots', die vragen om een interdisciplinaire oplossing met de triple helix.

Ook bij activiteiten zoals het lectorenplatform, De Transitieagenda Consumptiegoederen en Brabant geeft Energie wordt het bewerkstelligen van deze triple helix nagejaagd.

Behaalde resultaten 2020 lijn 1: Structurele integrale samenwerking

- ✓ Opzet van vijf Communities of Science rondom vijf deelonderwerpen
- ✓ Een netwerk van wetenschappers en experts uit de praktijk met relevante kennis, ervaring én een gedeelde missie, samen te brengen onder de vlag van Communities of Science
- ✓ Ruimte te faciliteren voor kruisbestuiving zodat het onderzoek van de subgroepen door de bredere community aangescherpt en verrijkt kan worden
- ✓ Het starten van impactmeting om in de toekomst beter zicht te krijgen of de missie van Het Groene Brein met de huidige activiteiten goed nagejaagd wordt
- ✓ Het voortzetten van het lectoren platform
- ✓ Aansluiten bij de Transitieagenda Consumptiegoederen

3.2 Werklijn 2

Structurele beïnvloeding van randvoorwaarden

Wat is deze lijn?

Bij het realiseren van een nieuwe, circulaire economie zullen we steeds aanlopen tegen ontbrekende of onjuiste randvoorwaarden. Zo zijn momenteel bijvoorbeeld veel onderzoeksgelden gekoppeld aan een sterk disciplinaire insteek. Wetenschappelijke tijdschriften zijn veelal ook nog sterk gefocust op disciplines. Bij het opzetten van onderzoek blijkt het daarom lastig om mensen vanuit geheel verschillende disciplines en instituten samen te laten werken.

Naast verkeerde randvoorwaarden voor de ontwikkeling van wetenschap zien we ook dat randvoorwaarden voor de nieuwe economie in bredere zin nog ontbreken. Zo is bijvoorbeeld het financieringslandschap niet ingesteld op transformatie gericht projecten, producten of diensten. Zoals duidelijk werd bij het werken aan circulair textiel waar financiering voor opschaling van vernieuwende producten en diensten niet van de grond komt. Ook zit wetgeving nog regelmatig in de weg.

Welke doelen en activiteiten vallen er onder deze lijn?

Het realiseren van financiering voor de communities of science is bijvoorbeeld een stap in het realiseren van de juiste randvoorwaarden voor een circulaire economie. Maar ook het voortzetten van deelname aan projecten als de transitie agenda Consumptiegoederen en Het Versnellingshuis Nederland Circulair! Hierin wordt met verschillende partijen gewerkt aan het verdiepen van de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid en financiering geregeld voor transformatieve projecten.

Behaalde resultaten 2020 lijn 2 : Beïnvloeding randvoorwaarden

- ✓ Financiering voor (een) Community of Science verzekeren
- ✓ Voortzetten deelname aan Dutch Circular Textile Valley en Het Versnellingshuis Nederland Circulair!
- ✓ Deelname aan de transitieagenda Consumptiegoederen

3.3 Werklijn 3

Netwerkbeheer en positionering

Wat is deze lijn?

Om onze missie te realiseren, is het essentieel dat wij een duidelijke identiteit hebben en onze doelgroepen weten te bereiken en betrekken. Daarnaast kunnen wij onze impact vergroten door de waardevolle uitkomsten van de diverse trajecten die we doen, te communiceren aan een breder publiek. HGB's belangrijkste directe doelgroepen zijn:

- **Wetenschappers** die actief zijn op aspecten van de nieuwe economie: bestaande en toekomstige leden van ons netwerk
- **Ondernemers en professionals** die wij willen helpen bij het oplossen van ingewikkelde praktijkvraagstukken
- **Beleidsmakers** die wij willen helpen bij het oplossen van ingewikkelde praktijkvraagstukken

Welke doelen en activiteiten vallen er onder deze lijn?

Om onze impact te vergroten hebben we in 2020 twee focuspunten bepaald: Een sterker netwerkbeheer en een heldere positionering.

In het jaarplan 2020 heeft Het Groene Brein zich als doel gesteld om een sterkere strategie te vormen op het betrekken van ons netwerk en Het Groene Brein als bedrijf beter te positioneren. In hoofdstuk 4 wordt er beschreven welke activiteiten we hiervoor ondernomen hebben.

Behaalde resultaten 2020 lijn 3 : Netwerkbeheer en Positionering

- ✓ Benoeming team netwerk voor versterking netwerkbeheer
- ✓ Meer en betere communicatie met ons wetenschappelijke netwerk
- ✓ Elk kwartaal een nieuwsbrief naar ons netwerk
- ✓ Nadruk op en versterking van *thought leadership* rol middels actieve social media kanalen
- ✓ Start gemaakt aan heldere proposities richting directe doelgroepen

4.

ACTIVITEITEN: HET GROENE BREIN IN 2020

Middels onze activiteiten geven wij invulling aan de drie werklijnen welke bijdragen aan het versnellen van de transitie naar een nieuwe economie. We hebben gewerkt aan structurele integrale samenwerking, structurele beïnvloeding van de randvoorwaarden en netwerkbeheer en positionering.

In het vervolg van dit hoofdstuk worden alle activiteiten in 2020 uiteengezet. Deze activiteiten zijn onderverdeeld in interne activiteiten - de projecten die voor en binnen onze organisatie worden uitgevoerd - en externe activiteiten - de projecten die wij uitvoeren met en voor partijen en personen die werken aan een nieuwe economie.

4.1. Interne Activiteiten

Het Groene Brein is dienend aan de maatschappij: 'We willen de wereld en partijen om ons heen laten groeien, we willen niet noodzakelijk zelf groeien.' Om partijen in hun kracht te kunnen zetten, is het echter van belang dat ook Het Groene Brein zelf sterk staat. Hiervoor is aandacht nodig voor het intern functioneren. In 2020 hebben wij daarom diverse activiteiten ondernomen binnen Het Groene Brein. De belangrijkste activiteiten waren: het ontwikkelen en implementeren van een nieuwe organisatievorm; het ontwikkelen en uitvoeren van een nieuwe marketing en communicatiestrategie; het opzetten van een nieuwe methode voor netwerkbeheer. Met de laatste twee activiteiten is invulling aan Werklijn 3: Netwerkbeheer en positionering. In het vervolg van dit hoofdstuk zijn de interne activiteiten omschreven.

4.1.1 Het Groene Brein gaat horizontaal

In de afgelopen jaren is Het Groene Brein gegroeid tot een divers team van negen vaste en vier tijdelijke medewerkers. Naast de functie van een directeur-bestuurder, is er geen hiërarchische structuur en werken we allemaal aan dezelfde missie. In zekere zin is Het Groene Brein de afgelopen jaren al 'zelfsturend' ingericht: ieder teamlid krijgt veel vrijheid, vertrouwen en beslissingsbevoegdheid, en er wordt gestuurd op resultaat in plaats van op taken of aanwezigheid. Deze manier van werken bevalt goed: de charme en kracht van Het Groene Brein is dat we een platte en wendbare organisatie zijn. Ook de autonomie en zelfstandigheid binnen het team worden ervaren als een groot goed. Het zelfsturend werken heeft ook een keerzijde: een verminderd teamgevoel en gebrek aan overzicht. Zeker met een groter team was er behoefte aan meer verbinding en overzicht; maar meer hiërarchie is voor ons niet het antwoord.

In 2020 heeft Het Groene Brein daarom gezocht naar een werkvorm die wél bij ons past. Tijdens deze verkenning is al vrij snel een vorm gevonden die sterk bij Het Groene Brein aansluit: het horizontaal werken. Een horizontale organisatie gaat uit van zelfsturing, waarbij het hele team actief betrokken is bij de interne organisatie op een manier die past bij diens talenten. Aan de basis van dit type zelfsturing staan een set gezamenlijk geformuleerde waarden, die het uitgangspunt vormen voor het handelen. Er wordt gewerkt in teams, die veel vrijheid hebben in het oppakken van verantwoordelijkheden en taken. Toch is er géén onduidelijkheid: er wordt gewerkt met heldere structuren en checklists. Zo weet iedereen te allen tijde waar die aan toe is. Er is een duidelijke en effectieve besluitvormingsstructuur, waarbij iedereen input kan geven, zónder dat alles in consensus besloten moet worden. Transparantie is de kern van horizontaal werken en daar waar spanningen ontstaan, wordt actief en praktisch aan oplossingen gewerkt. Dit maakt ook dat horizontaal organiseren een voortdurend proces is. Deze nieuwe manier van werken zal ook in 2021 worden doorgezet en verder ontwikkeld binnen Het Groene Brein.

De teams die zich in 2020 gevormd hebben zijn:

- Team Strategie
- Team Business Development
- Team Financiën
- Team Marketing & Communicatie

- Team Netwerk
- Team Diversiteit
- Team Horizon
- Team Facilitators

- Team Office
- Team Uitjes

4.1.2 Meer liefde en aandacht voor ons netwerk

In het jaarplan 2020 heeft Het Groene Brein zich als doel gesteld om een sterkere strategie te vormen op het betrekken van ons netwerk. Op basis van de feedback van onze leden en daarnaast onze eigen inzichten, wilden we op een meer gestructureerde wijze aan de slag met netwerkbeheer. Door de implementatie van een nieuwe werkwijze met de Communities of Science is er automatisch al meer focus komen te liggen op actief netwerkbeheer. De oprichting van team netwerk (horizontaal organiseren) zorgt ervoor dat we ons netwerk structureel beter kunnen betrekken bij de activiteiten en onze missie beter aan kunnen jagen. Ook in 2021 zullen wij onder de noemer 'Meer liefde en aandacht voor ons netwerk' blijven inzetten op het versterken van ons netwerk.

Behaalde resultaten 2020 t.a.v. netwerkbeheer

- ✓ Team netwerk is opgestart en heeft een visie en strategie geformuleerd om ons netwerkbeheer te versterken.
- ✓ HGB Nieuwsbrief (4x): Onze leden en samenwerkingspartners en leden hebben ieder kwartaal een nieuwsbrief ontvangen. Hierin stonden de resultaten rondom de concrete vragen die we hebben gekregen en de resultaten van de Communities of Science.
- ✓ Twee netwerkbijeenkomsten met gemiddeld 70 aangesloten leden per bijeenkomst.
- ✓ Bijeenkomst april: verdere invulling van de strategie per Community of Science
- ✓ Bijeenkomst november: gesprek over het belang van interdisciplinair onderzoek en lobby hierover richting NWO

4.1.3 Ons werk in zicht

In 'duurzaamheidsland' wordt het steeds drukker en bevinden zich steeds meer partijen met min of meer dezelfde visie als HGB. Hoewel dit op zichzelf goed nieuws is, heeft het ook een keerzijde. Het wordt voor mensen van buiten de 'sector', zoals ondernemers en beleidsmakers, soms onduidelijk wie er precies wat doet. Zeker ook omdat partijen vaak veel dezelfde woorden ('versnellen', 'verbinden', 'triple helix') gebruiken. Het is daarom belangrijk dat HGB helder communiceert wat zij te bieden heeft (wat haar proposities zijn) en waarin zij zich onderscheidt van anderen. In het jaarplan 2020 heeft Het Groene Brein zich daarom als doel gesteld om Het Groene Brein als bedrijf beter te positioneren. In het onderstaande overzicht staat weergegeven op welke wijze er invulling is gegeven aan deze werklijn. Bovendien hebben wij nu ook meer consistentie gecreëerd in de positionering van Het Groene Brein ten opzichte van initiatieven waar wij aan bijdragen. Op deze manier zijn wij in staat om ook meer te communiceren over projecten waar Het Groene Brein geen eigenaar van is, maar wel aan bijdraagt. Ook in 2021 blijven wij inzetten op een sterke positionering onder de noemer 'Het Groene Brein in zicht'.

Behaalde resultaten 2020 t.a.v. positionering

- ✓ Ontwikkelen communicatieplan (met focus op thought leadership) met uiteenzetting communicatiedoelen, -kanalen en -strategie voor de verschillende doelgroepen voor positionering HGB
- ✓ Uitvoeren van communicatieplan, o.a. het op regelmatige en consistente basis (3-5 keer per week) delen van waardevolle content zoals artikelen, best practices en casestudies op onze sociale-mediakanalen
- ✓ Ontwikkelen format voor ondersteuning teamleden in communicatie over projecten

Social Media

Het Groene Brein is actief op een aantal social-media-kanalen: LinkedIn, Twitter en Facebook. De onderstaande tabel geeft het aantal volgers weer op de verschillende social media van Het Groene Brein.

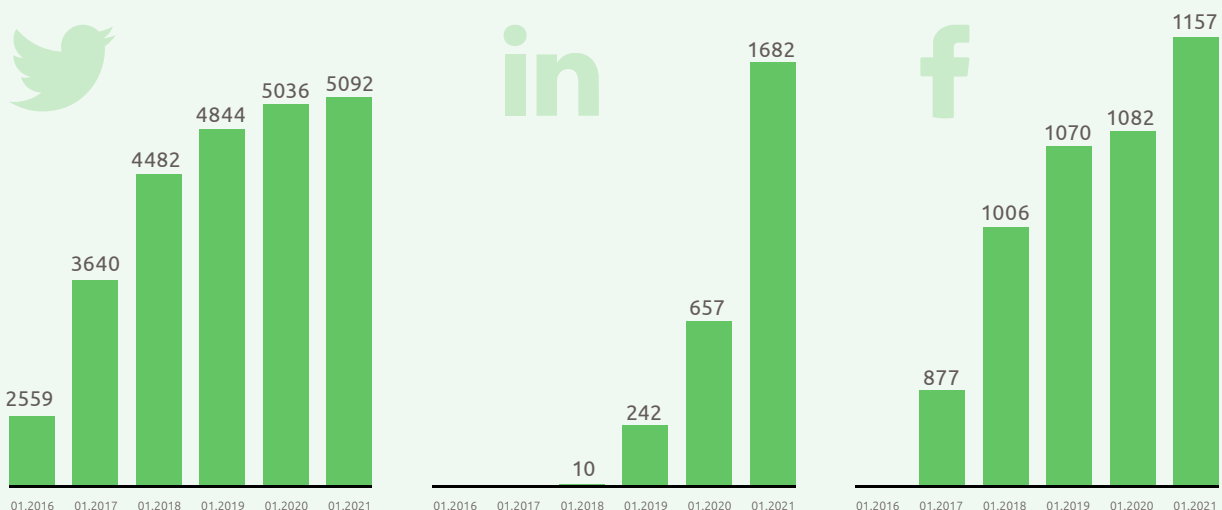
In juni 2020 is de nieuwe social-mediastrategie ingegaan welke zorgdraagt voor meer consistentie in onze communicatie-uitingen. Sinds juni plaatsen wij op regelmatige basis updates: drie tot vijf keer per week. Ook hanteren wij een consistente 'tone of voice' en is er meer eenduidigheid in het type content, bijvoorbeeld updates vanuit onze projecten, aankondigingen van evenementen of relevant nieuws dat wordt gekoppeld aan onze missie of projecten.

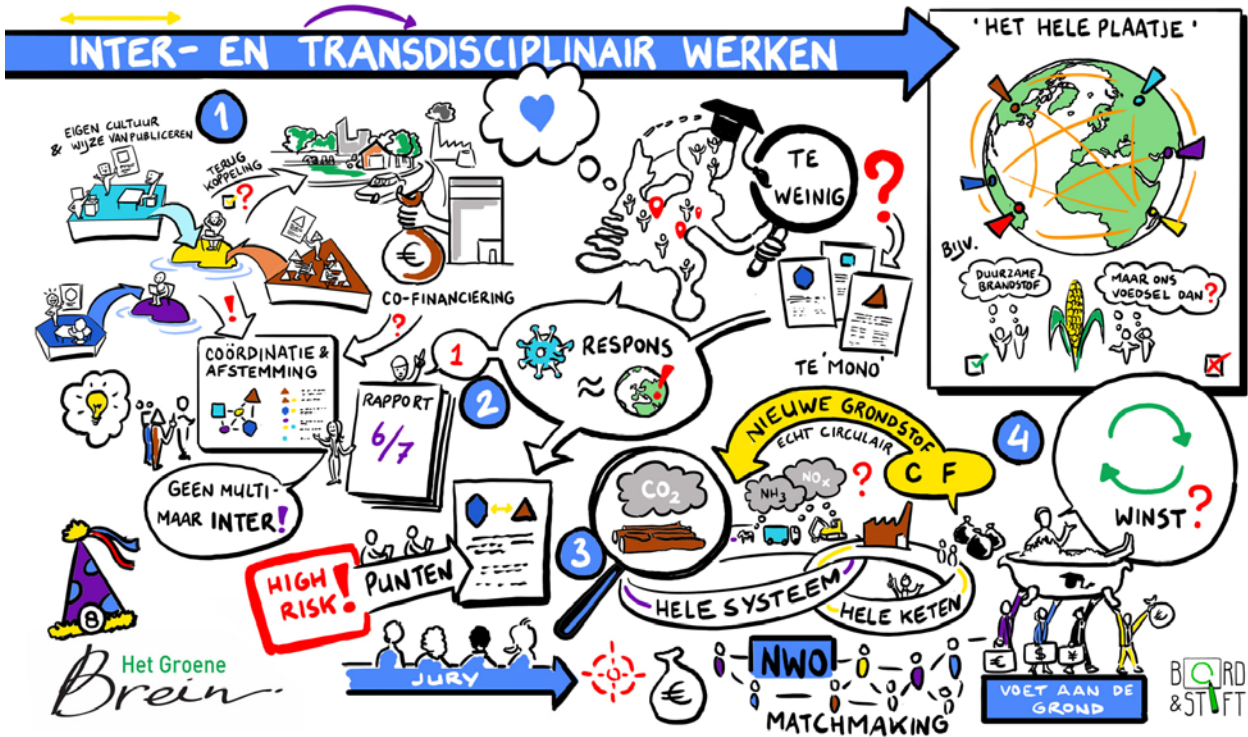
De resultaten hiervan zijn zichtbaar succesvol. Dit is bijvoorbeeld te zien in het aantal weergaven van onze LinkedIn-updates. In de eerste zes maanden van 2020 hadden wij gemiddeld 1.007 weergaven van onze LinkedIn-updates. In de laatste zes maanden – na het implementeren van onze nieuwe social-mediastrategie – telden onze updates gemiddeld 9.298 weergaven. Een stijging van ruim 900%!

De LinkedIn-updates met de meeste weergaven en interactie in 2020

Ontwikkeling aantal volgers op social-mediakanalen

4.2 Externe activiteiten

Het ontsluiten van de kracht van de wetenschap om de transitie naar een nieuwe economie te versnellen - dát is onze missie. Middels diverse activiteiten hebben wij in 2020 vormgegeven aan onze missie. Nieuw hierin zijn de Communities of Sciences, welke ruimte hebben geboden voor meer structurele en integrale samenwerking. Dit hoofdstuk geeft inzicht in de externe activiteiten die in 2020 zijn uitgevoerd, activiteiten die wij hebben geïnitieerd en ondersteund.

4.2.1 Communities of Science

In 2020 is Het Groene Brein begonnen met het verkennen van een nieuwe vorm voor het realiseren van meer structurele inter- en transdisciplinaire samenwerking middels zogenaamde Communities of Science. Deze Communities of Science hebben ten doel systeem doorbraken te realiseren rondom specifieke duurzaamheidsthema's door middel van structurele samenwerking tussen wetenschap, bedrijfsleven en overheid (triple helix). Deze nieuwe opzet was ingezet als experiment: "Building the bridge as you walk on it". Het opzetten van de communities of science was een doel binnen werklijn 1: Structurele samenwerking. Maar de communities of science geven ook invulling aan werklijn 2 (beïnvloeden randvoorwaarden) en werklijn 3 (Netwerkbeheer en positionering).

Behaalde resultaten Communities of Science 2020

- ✓ Het opzetten van **5** Communities of Science waarin inmiddels meer dan **50** wetenschappers actief zijn
- ✓ Het organiseren en faciliteren van meer dan **25** interactieve bijeenkomsten rondom de Communities of Science

Het ondersteunen of leiden van ruim 15 gezamenlijke wetenschappelijke en praktijkpublicaties In het jaarplan 2020 heeft Het Groene Brein zich als doel gesteld om vijf communities of science te initiëren. Iedere community heeft zijn eigen karakteristieke identificeert zijn eigen succescriteria. Vanuit ieders unieke community vloeien deelproducten voort zoals een publicaties, pilots, evenementen etc. Het afgelopen jaar zijn er vijf Communities of Science opgezet.

- Regeneratieve landbouw
- Sociale Innovatie voor de Circulaire Economie
- Ketenregie voor circulair textiel
- Macht en waarde in een circulaire economie
- Energie in de wijk

In november 2020 hebben wij als Het Groene Brein gezamenlijk gereflecteerd op deze nieuwe vorm van samenwerking. Hierbij concludeerden wij dat de Community of Science een waardevolle vorm biedt om structurele samenwerking te faciliteren. In het vervolg van dit hoofdstuk worden de resultaten per Community of Science toegelicht.

Community of Science: Regeneratieve landbouw

'Landbouw is een deel van het probleem, maar heeft de sleutel van de oplossing. Boeren en wetenschappers, samen zoeken we naar manieren om koolstof vast te leggen. Dé toekomst is Carbonfarming, goed voor klimaat maar ook voor de bodem!'

Sjoerd Miedema, boer en eigenaar van het bedrijf De Nije Mieden

Het Groene Brein onderzoekt samen met partners in dit vijfjarige publiek-private samenwerkingsproject hoe we boeren kunnen helpen om de transitie te maken naar regeneratieve landbouw. Samen met o.a. TiFN, de WUR en UU werken we aan een Community of Practice: het netwerk Regeneratieve Landbouw. Dit is een lerend netwerk van boeren die stappen (willen) zetten op het gebied van regeneratieve landbouw. Boeren kunnen elkaar inspireren met hun *best practices* en via een meetprogramma kunnen we de effecten van hun regeneratieve landbouwpraktijken meetbaar en zichtbaar maken.

In 2020 hebben we de Community of Practice opgericht. Een netwerk van 20 boeren waarbij de wetenschappers metingen verrichten en wiens vragen wij koppelen aan wetenschappers. In 2020 zijn ook de voorbereidingen gestart voor een online event over verdienmodellen voor koolstofvastlegging dat in maart 2021 plaatsvindt.

Resultaten 2020

- ✓ Het oprichten van een Community of Practice met **20** boeren
- ✓ Het faciliteren van de kick-off met **±30** deelnemers
- ✓ Het organiseren van een Breinstorm met **15** deelnemers over de invloed van de bodemkwaliteit op de smaak en voedingswaarde van gewassen
- ✓ Het ondersteunen bij het indienen van **2** maatregelen voor koolstofvastlegging bij de Stichting Nationale Koolstofmarkt
- ✓ Het ontwikkelen van een leaflet, website en nieuwsbericht over de wetenschappelijke publicatie over regeneratieve landbouw

Community of Science: Community Sociaal Circulair

In het realiseren van de circulaire economie is tot nu toe vooral veel aandacht voor de meer technische en economische aspecten terwijl juist de sociale innovatie essentieel is. De [Community Sociaal Circulair](#) – een samenwerking van Het Groene Brein met de Goldschmeding Foundation – richt zich op deze sociale vernieuwing. De Community verbindt wetenschappers in de ontwikkeling én toepassing van kennis over de sociale veranderingen die nodig zijn voor het waarmaken van een circulaire economie om hiermee de transitie naar een circulaire economie te versnellen.

Om dit te bereiken richten wij ons op (1) het opbouwen en activeren van een netwerk rond sociale innovatie voor de circulaire economie en (2) het scheppen van ruimte voor dit netwerk om op innovatieve wijze en in inter- en transdisciplinaire samenwerkingsverbanden gezamenlijk te werken aan het toepassen en ontwikkelen van de benodigde kennis.

In april 2020 vond de startbijeenkomst van de Community plaats met 10 wetenschappers van diverse hogescholen en universiteiten. Inmiddels zijn er vier subgroepen opgezet rond specifieke thema's die betrekking hebben op de CE waarbinnen 26 wetenschappers actief zijn. De vier subgroepen zijn opgezet rond de volgende thema's: netwerken voor natuur-inclusieve bouw en landbouw, circulaire bedrijventerreinen, burgerinitiatieven en maatschappelijke organisaties en de dilemma's en paradoxen van de circulaire economie. Bovendien is er veel interesse voor de Community vanuit de praktijk. Zo heeft de subgroep circulaire bedrijventerreinen de handen ineen geslagen met de branchevereniging [CLOK](#) om samen circulaire bedrijventerreinen hoger op de bestuurlijke agenda te zetten.

Resultaten 2020

- ✓ Het oprichten van **4** subgroepen met in totaal **26** leden, welke **11** instellingen vertegenwoordigen waaronder **4** universiteiten, **4** hogescholen en **3** overige instellingen
- ✓ **4** bijeenkomsten met de gehele community, **4** sessies waarin de leden mee hebben gedacht over de onderzoeksvoorstellen van de subgroepen en talloze bijeenkomsten van de subgroepen met elkaar
- ✓ **38** gehouden interviews waarvan **20** interviews met professionals uit de praktijk en **18** met wetenschappers
- ✓ **13** interactieve sessies met de praktijk waaronder **2** workshops, **4** panelsessies, **1** werkatelier – onderdeel van Nationale Conferentie CE, **3** Breinstormsessies en **3** rondetafelconferenties
- ✓ **13** populair wetenschappelijke publicaties waarvan **4** artikelen in P+, **2** artikelen in het vakblad Kringen, **5** essays en **1** whitepaper die via verschillende kanalen (zullen) worden gedeeld en **1** infographic
- ✓ De aanzet tot **3** wetenschappelijke publicaties en **2** kennis agenda's

Community of Science: Ketenregie voor circulair textiel

Resultaten 2020

✓ Het faciliteren van **2** (online) sessies met **10** wetenschappers

Circulair ondernemers in de textielketen lopen tegen verschillende soorten uitdagingen aan, van gedragsverandering tot supply chain finance. Het sluiten van de textielketen vraagt daarmee om een cross-sectorale samenwerking. De Community of Science Ketenregie voor Circulair Textiel houdt zich bezig met vragen als: Hoe kunnen we deze uitdagingen aanpakken en de benodigde systeemveranderingen operationaliseren? Hoe creëren we de randvoorwaarden voor bedrijven in binnen- en buitenland om een volgende stap te kunnen zetten naar opschaling? Waar is nog verder (interdisciplinair) onderzoek nodig?

Community of Science: Macht en waarde in een circulaire economie

De circulaire economie kan de verdeling van inkomen en vermogen over verschillende groepen in de maatschappij namelijk sterk beïnvloeden. Wij zien dat risico's en verantwoordelijkheden kunnen verschuiven. Uiteindelijk kan de circulaire economie machtsverhoudingen tussen verschillende maatschappelijke belanghebbenden drastisch veranderen. Denk aan de concentratie van grondstoffen en producten in de handen van een beperkt aantal, kapitaalcrachtige spelers in PaaS-modellen. Deze consequenties van de circulaire transitie zijn vanuit maatschappelijk perspectief bij voorbaat niet allemaal wenselijk. Een maatschappelijke discussie is dan ook onvermijdelijk.

In de Community of Science 'Macht en waarde in de circulaire economie' willen wij zicht krijgen op complete productie- en consumptie systemen binnen verschillende economische modellen en institutionele regelsystemen. Deze moeten geëvalueerd worden op hun voor- en nadelen, zodat zij als input kunnen dienen voor publiek debat en politieke besluitvorming. Als wij als wetenschappers dit goed doen, dan kan dit leiden tot een fundament voor een circulair systeem. En wel zodanig dat dit antwoord kan bieden aan het ongemak over de uitwassen van het huidige economische systeem.

Deze Community of Science draagt bij aan structurele samenwerking tussen wetenschappers onderling, en tussen wetenschappers en de praktijk (werklijn 1). Het jaar 2020 heeft in het teken gestaan van een eerste, wetenschappelijke verkenning van het thema. Met de NWA-aanvraag wordt voorgesorteerd op een samenwerking met het bedrijfsleven.

'Bij de energietransitie hebben we de verdeling van kosten en baten te laat in het vizier gekregen. Bij de circulaire transitie moeten we dat voor zijn.'

Arnold Tukker

De publicatie in tijdschrift Milieu heeft verder een snaar geraakt. Een post hierover op LinkedIn entameerde een levendige discussie. Het gevoel dat de circulaire transitie ook ongewenste neveneffecten kan hebben op de verdeling van vermogen, inkomen en arbeid leeft breder en blijft aandacht verdienen.

Resultaten 2020

- ✓ Het opzetten van een nieuwe Community of Science rond het thema 'macht en waarde in een circulaire economie'
- ✓ De CoS telt inmiddels **10** actieve leden
- ✓ Het voeren van **2** (online) sessies met **10** wetenschappers
- ✓ Gezamenlijke publicatie 'Verdeling macht en waarde kan circulaire economie maken of breken' in tijdschrift Milieu, **10.000** keer gelezen
- ✓ CoS heeft aanzet gevormd tot gezamenlijke NWA-aanvraag Universiteit Leiden, TU Delft, Tilburg University en Het Groene Brein

Community of Science: Energie in de Wijk

Gezamenlijk kritisch artikel over de uitleg van warmtenetten in Nederland in dagblad Trouw, 15.000 keer gelezen Energie in de wijk is op initiatief van Het Groene Brein opgericht om bewoners te helpen met energie in de wijk en om het maatschappelijk gesprek erover te initiëren, onder andere naar aanleiding van de kenniskaart Mijn Leefomgeving (gemaakt door Het Groene Brein). Als bewoner of community is dit de tijd om de handschoen om te pakken en samen met de gemeente een wijkgerichte energieaanpak te realiseren. Het cruciale element is een groep burgers die zich organiseert en de Omgevingswet kan mensen in hun kracht zet dat op te pakken. In 2020 zetten we met de Community of Science 'Energie in de Wijk' in om de discussie te voeren rond een wijkgerichte energieaanpak.

Resultaten 2020

- ✓ **2** (online) sessies gevoerd met **8** wetenschappers
- ✓ Gezamenlijk kritisch artikel over de uitleg van warmtenetten in Nederland in dagblad Trouw, **15.000** keer gelezen

4.2.2 Het Versnellingshuis Nederland Circulair!

'Dankzij het Versnellingshuis sta je er niet alleen voor.'

Ida van Esch, Oprichter Candy Converters

Het Versnellingshuis helpt ondernemers de (volgende) stap in de circulaire economie te zetten. Dat doen we door ondernemers te inspireren en informeren, in contact te brengen met andere ondernemers of te begeleiden met expertise. Het Groene Brein heeft aan de wieg gestaan van dit programma samen met het ministerie van IenW, VNO-NCW en MVO Nederland.

De activiteiten van het Versnellingshuis zijn onder te verdelen in drie werkpakketten. Binnen het Versnellingshuis is Het Groene Brein met name verantwoordelijk voor werkpakket drie: het kenniscentrum. Onderstaande tabellen geven een overzicht van enkele belangrijke resultaten.

Het Versnellingshuis brengt de nieuwe economie dichterbij door bedrijven die circulair willen ondernemen verder te helpen. Door ondernemers direct te koppelen aan wetenschappers dragen we bij aan de verbeterde samenwerking tussen praktijk en academia (werklijn 1). Door *alle* cases van het Versnellingshuis eenmaal per jaar te analyseren en terugkerende belemmeringen te identificeren dragen we bij aan het beïnvloeden van randvoorwaarden (werklijn 2). In 2021 zullen we nog nadrukkelijker samenwerking met de wetenschap en bedrijfsleven zoeken door samenwerking met de KIA-CE.

Naast het helpen van tientallen ondernemers is in 2020 het Versnellingshuis - na het formerende jaar 2019 - stevig op eigen benen komen te staan. De samenwerkingspartners weten elkaar goed te vinden, voor ondernemers is het Versnellingshuis een bekende naam geworden.

Werkpakket 1: Ondersteuning van bedrijven

Offline matchmaking

258 ondernemers ondersteund middels offline matchmaking, waarvan **37** door HGB

Online matchmaking

273 matches via circulairondernemen.nl

Maatwerk

56 ondernemers ondersteund middels maatwerk middels **tien** trajectbegeleidingen en **drie** ronde tafels, waarvan HGB **drie** trajecten heeft begeleid

Werkpakket 2: Infrastructuur voor ondersteuning van bedrijven

Opzetten infrastructuur samenwerkende partijen

107 partners in beeld gebracht, waarvan met **78** partners contact en met **53** partners concrete werkafspraken gemaakt

Communicatie en inspiratie

Bijdrage geleverd aan groot scala van bijeenkomsten van andere partijen en de Week van de Circulaire Economie georganiseerd. Het Groene Brein voerde voor de **vijfde** keer projectleiding over de Week van de Circulaire Economie.

Werkpakket 3: Kenniscentrum Versnellingshuis

Kennis verzamelen, structureren en ontsluiten

99.826 bezoekers kenniskaart circulaire economie

Kennis toepassen

Van de **258** behandelde cases hadden **77** betrekking op kennisvraagstukken. Zie bijlage A voor een schets van enkele uitkomsten van de door HGB opgepakte casussen

Rode lijnen en tools

Belemmeringen voor circulair ondernemen in kaart gebracht en gepubliceerd in Rode Draden notitie. Op basis van de geïdentificeerde rode draden zijn o.a. tools voor financiering en groei-programma's ontwikkeld.

De Week van de Circulaire Economie 2020

Resultaten 2020

- ✓ In totaal **226** evenementen georganiseerd door **182** organisatoren met een gemiddelde aantal van 40 bezoekers. In totaal: **9.000** bezoekers.
- ✓ Ruimte voor profilering regionale hubs: onder andere Blue City, Circulair Friesland en The Green House
- ✓ Circl als hoofdkwartier van de Week van de Circulaire Economie 2020 met **30** programma's
- ✓ Nationale Conferentie Circulaire Economie, met staatssecretaris **Stientje van Veldhoven** en eurocommissaris **Frans Timmermans**, als kick-off van de Week van de Circulaire Economie 2020
- ✓ **745** publicaties: online, kranten en tijdschriften (t.w.v. **460.000** euro)

Van 3 februari tot en met 7 februari 2020 organiseerde Het Groene Brein, onder de vlag van het Versnellingshuis Nederland Circular!, voor de vijfde keer de Week van de Circulaire Economie. Circulaire ondernemers, organisaties en overheidsinstellingen zetten in heel Nederland hun deuren open om andere professionals mee te nemen in de circulaire economie. Goede voorbeelden kregen een podium, voorlopers ontmoetten elkaar, succesfactoren en uitdagingen werden besproken en starters kregen concrete handvatten om zelf aan de slag te gaan.

De Week van de Circulaire Economie is uitgegroeid van een kleinschalig initiatief in 2015 tot een landelijk bekend fenomeen met ruim 200 evenementen door heel Nederland waar 9.000 bezoekers op afkomen. Via pers, on- en offline media worden 300.000 mensen bereikt. Kortom, de Week van de Circulaire Economie staat als merk!

Op aandringen van Het Groene Brein kiest ook de wetenschappelijke wereld ervoor om zich te profileren tijdens de Week van de Circulaire Economie. Verschillende hogescholen organiseerden lezingen, rondleidingen en workshops over de circulaire economie. Daarnaast organiseerde Het Groene Brein, in het teken van werklijn 2, de sessie *Kennis is King*. Met AMS Institute, NWO, SIA, TNO & topsector chemie, Ministerie I&W en ACCEZ gingen we in gesprek over de vraag hoe we tot een nieuwe manier van kennisontwikkeling en financiering kunnen komen om de circulaire economie naar een hoger plan te tillen.

Life IP

In 2020 zijn we, op verzoek van het Ministerie I&W, medeschrijver van de EU aanvraag van ruim 10 miljoen voor Nederland: LIFE IP Circulaire Economie. Of volledig: 'Netherlands National Strategy on Circular Economy, Accelerating Resource Efficiency'. De kern van de aanvraag is om de aanpak van de circulaire economie en Het Versnellingshuis te versterken. Onder meer op het vlak van het vervangen van wegwerpproducten. HGB is een van de trekkende partijen bij het vormgeven van de aanvraag. In de uitvoering hebben wij een kleine en bescheiden rol. In 2020 is de concept-note (eerste fase van de aanvraag) ingediend. En we zijn als Nederland door naar de tweede ronde van deze procedure. Eind maart 2021 moet de full proposal worden ingediend. Rond de zomer wordt dan bekend of Nederland deze stimulans vanuit de EU voor het realiseren van de circulaire economie krijgt.

4.2.3 Het Lectoren Platform Circulaire Economie

'Een netwerk, zoals het lectorenplatform Circulaire Economie, vraagt om mensen die zich er met hart en ziel voor willen inzetten. Dat is wat ik Het Groene Brein zie doen: met hart en ziel hogescho- len helpen om via onderzoek circulaire impact te realiseren.'

Dr. ir. Ton van Kollenburg, Projectleider Lectorenplatform CE

Het Lectorenplatform Circulaire Economie is een platform van lectoren die zich bezighouden met toegepast onderzoek rondom de circulaire economie. Doel van deze community is om kennis te delen, gezamenlijk onderzoek op te starten en de onderlinge samenhang tussen verschillende lectoraten te vergroten. Daarnaast stimuleert het platform inter- en transdisciplinaire samenwerking. Na de oprichting ruim drie jaar geleden, staat er een stevig netwerk. Samen met Avans Hogeschool voert Het Groene Brein het projectmanagement.

Ondanks het gebrek aan fysieke bijeenkomsten vanwege corona, zijn de leden van het netwerk van het Lectorenplatform CE sterk betrokken. In 2020 is er een mooie inhoudelijke stap voorwaarts gemaakt door de oprichting van 5 inhoudelijke werkgroepen, om concreter te sturen op doelen van het platform en de impact die we maken. De werkgroepen zijn opgericht vanuit de energie en motivatie van de leden. Doelen van de werkgroepen verschillen van het voornamelijk uitwisselen van kennis, tot het opzetten van gezamenlijke onderzoeksprojecten of -aanvragen, en het organiseren van een bijeenkomst.

Resultaten 2020

- ✓ Het Lectorenplatform Circulaire Economie wordt gevormd door **48** leden. Er zijn **25** lectoren betrokken, daarnaast zijn er associate lectoren en onderzoekers van **14** hogescholen en **1** universiteit (Wageningen) aangesloten. Daarnaast zijn TKI Dinalog en de topsector Creatieve industrie vertegenwoordigd in het platform.
- ✓ **4** Netwerkbijeenkomsten
- ✓ **5** werkgroepen, met elk afzonderlijke werkgroepbijeenkomsten en subdoelen:
 - Onderwijs over circulaire economie
 - Financiering van circulaire businessmodellen
 - Bouw
 - Meten impact van het platform
 - Textiel
- ✓ Regie op en aanjagen van samenwerking SPRONG-aanvragen
- ✓ Succesvol opzetten van een Nationale Hackathon Circulaire Economie, samen met de Haagse Hogeschool en het ministerie van IenW

4.2.4 Transitieagenda Consumptiegoederen

Resultaten 2020

- ✓ Het aanjagen van **11** icoonprojecten rond o.a. online winkelen met enkele uitzonderlijke prestaties
- ✓ Het initiëren van onderzoek naar **4** onderwerpen in relatie tot de circulaire transitie: plaatmateriaal, digitalisering, dienst modellen en logistiek
- ✓ Het organiseren van **10** consultatiesessies georganiseerd diverse onderwerpen met tussen de **10-35** deelnemende professionals.
- ✓ Het verder professionaliseren van werkprocessen en communicatie

De Transitieagenda Consumptiegoederen zet zich in voor een economie met circulaire consumptiegoederen in 2050: een economie zonder verspilling van spullen en grondstoffen. De Transitieagenda Consumptiegoederen is een netwerk van overheden, bedrijven, maatschappelijke organisaties, branches en wetenschap. De Transitieagenda Consumptiegoederen geeft hiermee invulling aan werklijn 1 van Het Groene Brein: structurele integrale samenwerking. Middels deze samenwerking wordt bovendien het doorbreken van systeem barrières nagejaagd, waarmee het ook invulling geeft aan werklijn 2: structurele beïnvloeding van de randvoorwaarden. Roos Janssen, projectleider van het transitieteam en Antoine Heideveld, vice-voorzitter, vertegenwoordigen Het Groene Brein binnen de samenwerking.

In 2020 heeft het transitieteam een professionaliseringsslag gemaakt in de werkwijze. Deze is o.a. gebaseerd op het transitiedenken van onze voorzitter, Marko Hekkert. Het transitieteam heeft bovendien met de icoonprojecten een aantal bijzondere nationale prestaties gerealiseerd:

- Nederland heeft als enige in Europa het eerste onafhankelijke testcentrum voor hergebruiken van plastics (Nationaal Testcentrum Plastics - NCTP)
- Nederland is gekomen tot wereldwijde koploper in matrasy recycling (Matrassen)
- Van de Nederlandse jeans wordt 5% structureel duurzaam (DCTV)
- In 32 gemeenten in Nederland zijn circulaire ambachtscentra geopend met een doorgroei naar 59 in 2021. (Circulaire ambachtscentra)

De Duurzame Doorbraak #3: Van hebben naar huren

Het Groene Brein organiseerde voor de derde keer een Duurzame Doorbraak. Het thema van deze derde Duurzame Doorbraak was: 'Van hebben naar huren'. Sprekers waren Sabine Rau (TurnToo), Ton Bastein (TNO), Anneke Mezger (Landal GreenParks), Rob van Willigen (ABN Amro) en Lisette Lamberts (Bedzzzy). 60 Deelnemers deden mee aan de sessie. Deze Duurzame Doorbraak werd georganiseerd in samenwerking met het Versnellingshuis Nederland Circulair! en het Transitieteam Consumptiegoederen.

Product-as-a-service werd door de vijf verschillende experts geïntroduceerd en beschouwd vanuit hun eigen invalshoek. De uitkomsten van deze sessie werden verwerkt in aanbevelingen betreffende vervolgonderzoek op het gebied van het thema voor het Uitvoeringsprogramma Circulaire Economie 2021.

4.2.5 Brabant geeft energie

Resultaten 2020

- ✓ Ruim **20** initiatieven ondersteund met kennis, netwerk en/of investeringen
- ✓ **5** bijeenkomsten voor het netwerk georganiseerd
- ✓ **1** tenderronde van de subsidieregeling Brabant geeft Energie begeleid
- ✓ **3** challenges ondersteund waarbij jongeren samen met bedrijven en overheden werken aan het concreet vormgeven van de energietransitie in Brabant.
- ✓ Lancering van 2 websites: brabantgeeftenergie.nl en ikgeefbrabantenergie.nl

In Brabant wordt hard gewerkt aan de versnelling van de energietransitie. Het Groene Brein werkt, samen met vele anderen, aan het programma Brabant Geeft Energie. Brabant geeft Energie is een Brabants netwerk dat de energietransitie zichtbaarder maakt en versnelt. Brabant Geeft Energie ondersteunt initiatieven en challenges met de juiste kennis, netwerken en eventuele investeringen. Het brengt diverse partijen bijeen - vertegenwoordigers van de wetenschap, de overheid, de samenleving en het bedrijfsleven - rond concrete casussen. Zo wordt bijvoorbeeld veel samengewerkt met energiecoöperaties. Het netwerk brengt een beweging op gang van Brabanders die gewoon aan de slag gaan!

Het netwerk houdt zich bezig met de volgende activiteiten:

- Het delen van kennis en het zichtbaar maken van succesverhalen
- Het verbinden mensen bedrijven en overheden
- Het ondersteunen van de subsidieregeling Brabant geeft Energie
- Het vergroten van het draagvlak voor de energietransitie

Naar aanleiding van een evaluatie heeft de Provincie Brabant geconcludeerd: Brabant geeft Energie is een succes! De Provincie wil dan ook graag dat de activiteiten ook in 2021 worden doorgezet.

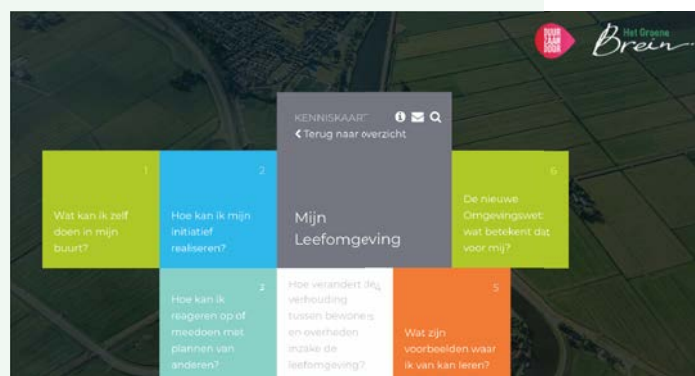
De rol van Het Groene Brein is om hierin geweest om de verbinding te leggen tussen de praktijk en wetenschap, hetzij rond een praktische casus rondom een bedrijventerrein of een strategische samenwerking. Wij zijn er trots op steeds opnieuw de verbinding kunnen maken tussen overheid, bedrijven, burgers, studenten en wetenschappers. Dit heeft wederom geleid tot waardevolle resultaten. Voorbeelden hiervan zijn het versterken van energiecoöperaties in Brabant; het ontwikkelen van een geïntegreerde zon-opwekkende gevel en meer. Veel meer!

4.2.6 Kenniskaart Mijn Leefomgeving

De nieuwe Omgevingswet gaat van kracht in 2022. Een belangrijke reden om tot een nieuwe wet te komen is dat er meer ruimte geboden moet worden aan initiatieven van bewoners. Maar dan moeten ze wel weten hoe ze dat kunnen doen. Daarom maakte Het Groene Brein in 2020 de kenniskaart 'Mijn Leefomgeving', in opdracht van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO).

De kenniskaart is bestemd voor initiatiefnemers van onderop en maatschappelijke partijen die vanuit een eigen agenda een bijdrage willen leveren aan de kwaliteit van hun leefomgeving. De kenniskaart geeft antwoord op de vraag: 'Hoe kan ik mijn stem laten horen in besluiten over de inrichting van mijn eigen omgeving?'. De kenniskaart geeft een overzicht van wetenschappelijk- en praktijkonderzoek m.b.t. het thema en biedt handvatten om met deze vraag aan de slag te gaan.

Met het lanceren van de kenniskaart 'Mijn Leefomgeving' zet Het Groene Brein bewoners die een bijdrage willen leveren aan een duurzame leefomgeving in hun kracht. Met de komst van de kenniskaart, zijn bewoners beter voorbereid op de komst van de nieuwe Omgevingswet.

Resultaten 2020

- ✓ **11.000** bezoekers kenniskaart 'Mijn Leefomgeving'
- ✓ **3** werksessies met betrokken groep wetenschappers en experts rond kenniskaart 'Mijn Leefomgeving':
- ✓ Artikel over kenniskaart in online magazine 'Omgeving ontmoet Omgevingswet'
- ✓ Presentatie van de kenniskaart tijdens najaars conferentie P10

4.2.7 De Bodem

Resultaten 2020

- ✓ **12** interviews en **2** deelsessies over landdegradatie in Nederland
- ✓ Een **white paper** 'Stop landdegradatie in Nederland', aangeboden op het Follow UP festival als onderlegger van de TerrAgenda 2020-2030, een manifest dat oproept tot actie voor vitale bodems in Nederland
- ✓ De organisatie van een online bijeenkomst ter voorbereiding van de TerrAgenda met **60** experts uit wetenschap, het bedrijfsleven, de overheid en maatschappelijke organisaties. De bijeenkomst had **6** deelsessies, waarvan **3** deelsessies georganiseerd en/of gemodereerd zijn door HGB
- ✓ De organisatie van en deelname aan **3** follow-up meetings over de TerrAgenda over landdegradatie
- ✓ Input op proces en inhoud van de TerrAgenda in **15+** overleggen
- ✓ Antoine Heideveld als een van de **15** bodemambassadeurs van het Initiatief Bewust Bodemgebruik

Nederland heeft in 2015 de Sustainable Development Goals (SDG's) van de VN ondertekend. SDG 15.3 gaat over landdegradatie: het herstel van gedegradeerd land en het werken aan vitale bodems. Op dit moment komen in Nederland vele vormen van landdegradatie voor die onze welvaart en ons welzijn benadelen, in de vorm van hoge kosten en schade aan ecosystemen, de omgeving en onze gezondheid. De bodemkwaliteit staat aan de basis van het realiseren van veel andere SDG's, op het gebied van o.a. gezondheid, duurzame productie en klimaatactie. In Nederland is er bovendien een toenemende druk op land om maatschappelijke transitie te realiseren op het gebied van energie, mobiliteit, landbouw, natuur en klimaatadaptatie. Het voorkomen, verminderen en herstellen van landdegradatie is dan ook essentieel voor de maatschappelijke opgaven waar Nederland voor staat.

Om te werken aan vitale bodems heeft Rijkswaterstaat samen met het Initiatief Bewust Bodemgebruik in 2020 de TerrAgenda gelanceerd: een manifest dat oproept tot actie voor vitale bodems in Nederland. Het Groene Brein heeft intensief meegewerkt aan het tot stand komen en succesvol lanceren van deze TerrAgenda via: de organisatie van de online bijeenkomst over de TerrAgenda waarbij 60 stakeholders input gaven, het schrijven van een white paper over landdegradatie als onderlegger voor de TerrAgenda, en het meedenken en organiseren van talloze overleggen en sessies om het proces, de inhoud en de vervolgacties van de TerrAgenda in goede banen te leiden.

4.2.8 Het Groene Brein dient en verbindt

Het Groene Brein zet andere partijen in hun kracht. Naast de vele activiteiten waarin Het Groene Brein een initiërende of leidende rol heeft, heeft Het Groene Brein ook ondersteuning geleverd aan activiteiten van anderen, activiteiten die aansluiten op onze missie. In 2020 heeft Het Groene Brein bijvoorbeeld bijgedragen aan rapportages, evenementen, en wetenschappelijke consortia.

Bijdrage aan rapporten

Het Groene Brein heeft voor het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) een inventarisatie gemaakt van het beleid voor de circulaire economie. Deze inventarisatie vormt een onderdeel van de Integrale Circulaire Economie Rapportage (ICER), die het PBL in januari 2021 heeft gepubliceerd. Het Groene Brein heeft hiervoor beleidsdocumenten geanalyseerd en een stakeholdersbijeenkomst gehouden.

Hiermee gaf de inventarisatie onderbouwing voor een van de belangrijke conclusies van de ICER dat overheidsbeleid tot nu toe vooral ingezet heeft op brede samenwerking tussen publieke, private en maatschappelijke partijen en het stimuleren en faciliteren van circulaire initiatieven, en minder op drang en dwang.

Bijdrage aan evenementen

Het Groene Brein heeft ook meegewerkt aan het stimuleren van de samenwerking tussen wetenschap en praktijk door het opzetten en faciliteren van bijeenkomsten over:

- De strategie en verbinding van het Wageningen Centre for Sustainability Governance
- De strategie en samenwerking van GLOBIO, het Global biodiversity model for policy support, door o.a. PBL, dat input geeft aan o.a. IPBES (Intergovernmental Science-Policy Platform on Biodiversity and Ecosystem Services)
- Het opzetten van wetenschappelijk onderzoek naar SDG's met de praktijk vanuit het Wageningen Centre for Sustainability Governance
- Faciliteren van een symposium voor de Goldschmeding Foundation over werk in de circulaire economie
- Faciliteren van het jaarlijkse symposium van het Uitvoeringsprogramma Circulaire Maakindustrie
- Faciliteren van de kick-off/presentatie van de Kennis en Innovatie Agenda CE (KIA-CE)
- Bijdrage aan documentaire Circulair Financieren voor het ministerie van IenW

Werkconferentie Logistiek beweegt de Circulaire Economie

Het Groene Brein organiseerde in 2020 voor het derde jaar op rij de werkconferentie Logistiek beweegt de Circulaire Economie, samen met Transactieland, Dinalog, Evofenedex en het lectorenplatform Logitimo. Tijdens deze conferentie behandelden we in verschillende werksessies verschillende praktijkcases en identificeerden we uitdagingen en barrières waar circulaire ondernemers en logistieke partijen mee te maken krijgen in ketensamenwerking.

Bijdrage aan wetenschappelijke consortia

In 2020 hebben we als HGB deelgenomen in meerdere consortia om nieuwe onderzoeken op te zetten en ondersteuning geleverd in het opzetten van diverse financieringsaanvragen. Een aantal voorbeelden hiervan zijn:

1. De aanvraag rondom Macht en Waarde voor de circulaire economie, met als penvoerder de Universiteit van Leiden. De aanvraag is ingediend bij de NWA-ORC call.
2. De aanvraag rondom samenwerken in de circulaire economie, met een focus op textiel. Met als penvoerder de Universiteit van Wageningen. De aanvraag is ingediend bij de NWA-ORC call.
3. Twee SPRONG aanvragen van hogescholen rondom de circulaire economie. Deze worden medio maart 2021 ingediend.

Dutch Circular Textile Valley

Het Groene Brein is mede oprichter van een consortium dat samen werkt aan een circulaire textielketen, de Dutch Circular Textile Valley. Samen met partijen als Modint, MVO-Nederland, Fashion for Good en Circle Economy verbinden we marktpartijen, ontsluiten we kennis en stimuleren we een circulaire textielketen.

Spin-offs

Tot slot heeft Het Groene Brein in het verleden initiatieven opgestart die nu onafhankelijk van Het Groene Brein nog steeds impact maken. Voorbeelden hiervan zijn de Coöperatie Leren voor Morgen en Looped Goods.

Coöperatie Leren voor Morgen

Bij HGB kwamen veel vragen binnen rondom het integreren van duurzaamheid en de circulaire economie in het onderwijs. Zowel voor hogescholen en universiteiten als voor het primair onderwijs, de middelbare scholen en het MBO. Omdat wij als HGB op afstand staan van het onderwijs hebben we toen het initiatief genomen om samen met scholen, stichtingen, overheden en bedrijven de Coöperatie Leren voor Morgen op te richten. Inmiddels wordt de coöperatie gedragen door meer dan 150 leden, waaronder vele scholen, waardoor er een stevige beweging is ontstaan die samen werkt aan een mooi onderwijssysteem met integrale aandacht voor de problematiek en oplossingen van morgen. De SDG's zijn hierbij leidraad. Antoine Heideveld is sinds de oprichting in 2017 voorzitter van de coöperatie.

Loopedgoods.com

Als HGB hebben we altijd veel start ups begeleid. Dat is erg leuk en inspirerend. Opvallend is dat veel partijen de inhoud goed op orde hebben, maar problemen ondervinden met het creëren van markt-vraag. Om dit te versnellen hebben we medio 2017 de webshop LoopedGood.com mede geïnitieerd. Hierin werken 89 ondernemers, met 570 producten, samen aan 1 doel: het realiseren van een circulaire economie. Het is een gezamenlijk verkoopkanaal. Juist door de krachten te bundelen in de verkoop kan samen stevig een markt worden aangeboord. Inmiddels wordt LoopedGoods ondersteund door Suez en timmert het aan de weg.

5.

ORGANISATIE

Het Groene Brein werd opgericht na een vraag van de meest innovatieve, duurzame bedrijven. Deze koplopers, verenigd in het bedrijevnetwerk De Groene Zaak, liepen in het uitvoeren van hun duurzaamheidsstrategie steeds vaker tegen vragen aan waar in de markt (nog) geen oplossing voor bestond. Vragen die verder gingen dan het indraaien van een led-lamp of je afval scheiden. Deze koplopers stelden de hypothese dat wetenschappers – de mensen met de meest vernieuwende kennis die bestaat – wél het antwoord zouden kunnen hebben. Het Groene Brein telde in 2020 ruim 160 wetenschappers en 13 medewerkers die zich inzetten voor een circulaire economie. We werden ondersteund door 5 leden van de raad van toezicht.

Het brein achter Het Groene Brein is een netwerk van ruim 160 wetenschappers met een sterke disciplinaire kennis, maar een even sterke wens om interdisciplinair te werken aan praktijkcases van organisaties. 'Onze wetenschappers' hebben zich op persoonlijke titel verbonden aan Het Groene Brein en zijn afkomstig van alle Nederlandse universiteiten en 16 hogescholen. Zij komen uit alle denkbare disciplines – van economie tot psychologie en van biologie tot sociologie – die van belang zijn voor het realiseren van de Sustainable Development Goals (SDG's).

Als je het niet meer kan googlen, dan kunnen de wetenschappers van Het Groene Brein nog helpen.

5.1 Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht van Het Groene Brein bestaat eind 2020 uit de volgende personen:

Marko Hekkert - Voorzitter

Marko Hekkert is hoogleraar Innovatiewetenschappen aan de Universiteit Utrecht. Hij is directeur van het Copernicus Instituut voor Duurzame Ontwikkeling en voorzitter van de sectie Innovatiewetenschappen. Zijn onderzoek richt zich op het begrijpen van de opkomst van schone en duurzame technologie en de transitie van socio-technische systemen richting duurzaamheid. Hij heeft veel onderzoek gedaan naar de energietransitie en recentelijk naar de circulaire economie. Hij bestudeert verandering met name vanuit een systeemperspectief en is een van de grondleggers van de theorie over Technologische Innovatiesystemen. Hij is tevens lid van het begeleidingscollege van het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL), de maatschappelijke adviesraad van ECN, TNO en lid van de vaste commissie Duurzame Ontwikkeling bij de SER.

Zie ook: www.uu.nl/staff/MPHekkert

Herman Mulder

Herman Mulder is medeoprichter en bestuursvoorzitter van SDG Nederland en van de True Price/Impact Economy Foundation. Hij is daarnaast bestuurslid bij Nyenrode Corporate Governance Institute en NCDO. Ook is hij adviserend bestuurslid van Social Finance NL, lid van de adviesraad van TEEB (The Economics of Ecosystems and Biodiversity) en adviseur bij Global Compact NL. Tot slot is Herman plaatsvervangend voorzitter van de Klachten- en geschillencommissie van het Convenant Duurzame Kleding en Textiel, ambassadeur voor de International Integrated Reporting Council (IIRC) en faculteitslid van het [Competent Boards Program](#). Herman Mulder was voorheen o.a. Director-General bij de ABN Amro (1979-2006: Co-Head, Group Risk Management; Global Head Structured Finance) en de mede-initiator van de [Equator Principles](#). Hij is frequent spreker, docent en auteur over duurzame financiële kwesties.

Zie ook: managementscope.nl/manager/herman-mulder

Rob Hamer

Rob Hamer heeft meer dan 35 jaar ervaring in research en development, zowel binnen contract research (TNO) als universiteit (Wageningen UR) en bedrijfsleven (Unilever). Daarbij is zijn aandacht steeds meer komen te liggen op duurzaamheid en circulariteit. Rob Hamer heeft als VP external affairs Agrifood Unilever vertegenwoordigd in binnen- en buitenland. In dit kader heeft hij ook nieuwe samenwerkingen gestart zoals het [Sustainable Food Initiative](#), een open samenwerkingsinitiatief op het gebied van duurzame voedselproductie, en het recent opgerichte Field lab Circular Plastics. Sinds 2020 adviseert Rob Hamer bedrijven en instellingen op het gebied van innovatie en de ontwikkeling van op duurzaamheid en circulariteit gerichte ecosystemen via zijn bedrijf [Hademar Holding b.v.](#)

Zie ook: worldfoodforum.eu/speakers/robert-jan-hamer/

Maria van der Heijden

Maria van der Heijden is directeur-bestuurder bij MVO Nederland. Hierbij richt Maria zicht in het bijzonder op de strategie en een zorgvuldige besluitvorming waarin alle partijen tot hun recht komen (raad van toezicht, Raad van Partners, Ondernemingsraad). Maria heeft een jarenlange ervaring in het bedrijfsleven, onder meer in managementfuncties bij Bloemenveiling Flora Holland en Rabobank. Met de mede door haar opgerichte sociale onderneming Women on Wings heeft zij zich gemanifesteerd als een koploper op het gebied van maatschappelijk verantwoord ondernemen.

Zie ook: www.mvonderland.nl/over-ons/onze-organisatiestructuur/

Karen Maas

Karen Maas is bijzonder hoogleraar Accounting en duurzaamheid aan de Open Universiteit en wetenschappelijk directeur van het Impact Centre Erasmus (ICE). De onderzoeksbelangstelling van Karen is met name gericht op impact-denken en impact-strategie zodat strategische invulling kan worden gegeven aan duurzaamheidsambities. In samenwerking met bedrijven, financiële instellingen, overheden en non-profit organisaties ontwikkelde zij verschillende aanpakken om inzicht te krijgen in en te sturen op de maatschappelijke impact van hun activiteiten. Haar werk is veelvuldig gepubliceerd in media, boeken en academische bladen. Karen is tevens commissaris bij Fair Capital Partners, bestuurslid bij de Vereniging Beleggers voor Duurzame Ontwikkeling (VBDO). Daarnaast is zij o.a. lid van het evaluatiepanel van FMO en lid van het Sustainable Finance Lab (SFL)/Lid van het Pension Investment Lab (SPIL).

Zie ook: www.erim.eur.nl/people/karen-maas/

5.2 Intern uitvoeringsteam

In december 2020 heeft Het Groene Brein de volgende medewerkers in dienst:

Antoine Heideveld
Directeur-bestuurder

Dianne de Fijter
Programmamanager

Sarah Herforth
*Marketing- en
communicatie coördinator*

Marjolijn de Boer
Programmamanager

Mark Beumer
Programmamanager

Mara Haverkort
Programmamanager

Colette van der Minne
Programmamanager

Lucia Zuiderwijk
*Team Driver Community
Sociaal Circulair*

Roos Janssen
Programmamanager

Sabine Oude Avenhuis
*Team Driver Community
Sociaal Circulair*

Jan Heijns
Programmamanager

Nina van Tilburg
*Team Driver Community
Sociaal Circulair*

Chris van Assen
Programmamanager

5.3 Externe samenwerking

Algemene stelregel bij Het Groene Brein is dat we activiteiten zo veel mogelijk met leden van ons netwerk en met samenwerkingspartners uitvoeren. Dit betekent onder meer dat we zoveel mogelijk mensen van buiten betrekken en zo nodig inhuren om projecten mee vorm te geven en uit te voeren. Zodat we in projecten en programma's altijd over de juiste samenstelling van het team beschikken. Zowel op het vlak van kennis, vaardigheden en netwerken.

6.

FINANCIËN

Als apart deel van dit jaarverslag is een financieel jaarverslag gemaakt. Dit verslag is in een separaat document weergegeven. De samenvatting van het financiële jaarverslag is hieronder kort weergegeven.

In 2020 was de omzet van HGB € 1.107.224,-. De begrote omzet was 1.065.000. De gerealiseerde omzet was dus 42.224,- hoger dan begroot. Dit komt met name door een aantal extra programma's die zijn gestart.

De omzet is geheel bereikt middels financiering voor programma's en projecten. Hierbij zijn zowel inkomsten vanuit de overheid als vanuit bedrijven binnengekomen. HGB heeft, conform plan, in 2020 geen basis-subsidie of lidmaatschapsgelden ontvangen.

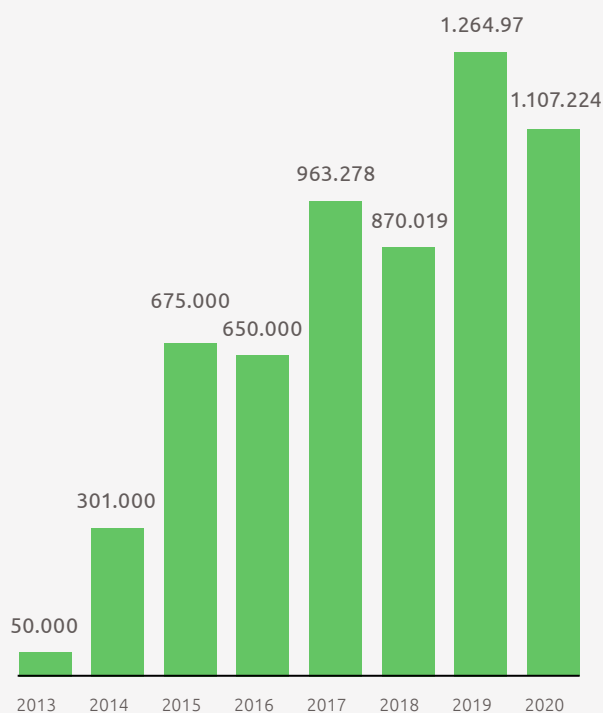
Uit de cijfers is ook af te lezen dat HGB bijna 50% van de inkomende middelen uitbesteed aan derden, conform de door HGB gekozen werkwijze om samen met andere partijen impact te realiseren.

In 2020 was het netto resultaat helaas negatief: € -4.503,-. De reden hiervoor is zowel de extra kosten vanwege de Corona-maatregelen als tegenvallers bij de afrekening van enkele programma's. Dit negatieve nettoresultaat wordt geput uit de opgebouwde buffer. Hierdoor neemt het eigen vermogen van HGB af. Op 31 december 2019 is het eigen vermogen van HGB vastgesteld op € 71.684,-

Samenvatting financiën 2020

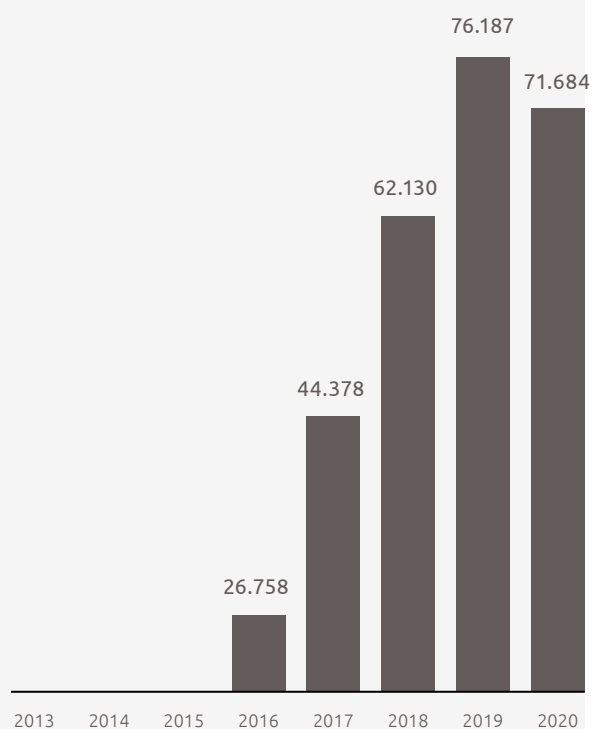
Totaal omzet 2020	1.107.224
Kosten van programma's (inhuur derden)	501.810
Lasten HGB (salaris en overige kosten)	609.559
Netto resultaat 2018	- 4.503

Omzet HGB over de jaren

Overzicht omzet in euro's

Opbouw buffer over de jaren

Opbouw buffer aan einde van het jaar in euro's

7.

BIJLAGEN

7.1 Bijlage A

Van de 258 behandelde cases hadden 77 betrekking op kennisvraagstukken. Het betreft onder meer cases van Biesheuvel, Biota Nutri, Candy Converters, Holland Houtland en R-Energy. We schetsen enkele uitkomsten van de opgepakte cases:

R-Energy ontwerpt een nieuw type kleinschalige windturbine en wil het ontwerp zo circulair mogelijk maken. Bert van Haastrecht van het Materials Innovation Institute heeft kennis gedeeld over het gebruik van de juiste materialen onder diverse omstandigheden.

Biota Nutri produceert biologisch gecertificeerde mestproducten voor land- en tuinbouw (vergelijk met Pokon en Chrysal). Als ingrediënten voor deze producten wil het bedrijf nutriënten als kalium en calcium terugwinnen uit agrarische reststromen. Dit vraagt om geavanceerde scheidingstechnologie. Het Versnellingshuis heeft Biota Nutri in contact gebracht met Wageningen UR (prof. dr. Wilfred Appelman). Een gezamenlijk onderzoek is gestart.

Candy Converters produceert confetti van aardappelzetmeel als biologisch afbreekbaar alternatief voor confetti van papier of plastic. Avans Hogeschool (CoE Biobased Economy) helpt Candy Converters met onderzoek naar de afbreekbaarheid onder verschillende omstandigheden (lector dr. Jeppe de Best).

